

The background of the entire page is a high-speed, close-up photograph of water splashing, creating a dynamic and textured pattern of droplets and foam. The image is in grayscale, which makes the white highlights of the water stand out against the darker background.

Fremtidssikret grundvandsbeskyttelse i Nordsjælland

Projektevaluering

Maj 2026

Evaluering af projekt *Fremtidssikret grundvandsbeskyttelse i Nordsjælland*

Evalueringen er udført af Efiko for Region Hovedstaden, Hillerød Kommune, Halsnæs Kommune, Helsingør Kommune og Gribskov Kommune.

Gennemført i perioden april til maj 2026.

Maj 2026.

Indholdsfortegnelse

RESUMÉ.....	4
INDLEDNING.....	5
PROJEKTETS FORMÅL OG RATIONALE.....	6
VURDERING AF FORMÅL OG RATIONALE	7
PROJEKTETS AKTIVITETER	7
KONKRETE PRODUKTER I PROJEKTET	8
VURDERING AF PROJEKTETS AKTIVITETER	10
RESULTATER OG EFFEKTER.....	10
PROJEKTETS CENTRALE RESULTATER	11
EFFEKTER PÅ LÆNGERE SIGT	11
VURDERING AF RESULTATER OG EFFEKTER	12
STYRING OG KOORDINERING	13
VURDERING AF STYRING OG KOORDINERING I PROJEKTET	13
INFORMATION OG VIDENSPREDNING.....	13
FORANKRING OG VIDEREFØRELSE	14
KONKLUSIONER.....	15
ANBEFALINGER.....	16
METODE OG FREMGANGSMÅDE	18

Resumé

Projektet *“Fremtidssikret grundvandsbeskyttelse i Nordsjælland”* er gennemført i perioden april 2024 til maj 2026 som et samarbejde mellem Hillerød Kommune, Halsnæs Kommune, Helsingør Kommune, Gribskov Kommune og Region Hovedstaden. Projektet har haft til formål at skabe ny viden om uudnyttede grundvandsressourcer i Nordsjælland samt styrke samarbejdet mellem kommuner, region og vandforsyninger om fremtidig grundvandsbeskyttelse og bæredygtig vandindvinding.

Evalueringen viser samlet set, at projektet har leveret en række solide resultater, som adresserer aktuelle udfordringer med at sikre fremtidens drikkevandsforsyning. Projektets formål og rationale vurderes som relevante i lyset af stigende pres på grundvandsressourcerne som følge af forurening, klimaforandringer, befolkningstilvækst og øget vandforbrug. Samtidig vurderes projektets fokus på tværgående samarbejde og koordinering som væsentligt i forhold til behovet for mere helhedsorienteret forvaltning af grundvandsressourcen.

Projektets aktiviteter er i overvejende grad gennemført som planlagt. De faglige analyser af grundvandsressourcer og påvirkning af natur og miljø er gennemført i god kvalitet, og projektet har leveret en række konkrete produkter. Samtidig viser evalueringen, at der blandt repræsentanter fra lokale vandværker eksisterer en vis skepsis overfor dele af projektets analyser og anvendeligheden af produkterne. Flere peger på, at der allerede findes omfattende viden om grundvandsressourcerne i Nordsjælland, og at der fremadrettet er behov for øget fokus på konkrete handlinger og implementering.

Projektet har skabt både konkrete resultater og grundlag for mere langsigtede effekter. Blandt de væsentligste resultater er ny viden om mulighederne for fremtidig vandindvinding, styrket indsigt i påvirkning af natur og miljø samt et mere systematisk overblik over eksisterende samarbejdsformer mellem kommuner, region og vandforsyninger. Evalueringen peger samtidig på, at projektet har bidraget til at styrke relationer og fælles forståelse mellem aktørerne i projektkredsen. På længere sigt vurderes projektet at kunne understøtte et stærkere beslutningsgrundlag, mere bæredygtig udnyttelse af grundvandsressourcen samt øget koordinering på tværs af kommunegrænser og sektorer. Samtidig understreges det, at de langsigtede effekter afhænger af, om projektets viden omsættes til konkrete handlinger og prioriteringer efter projektperiodens ophør.

Projektets styring og koordinering vurderes samlet set som velfungerende. Der har været en stabil projektledelse og et konstruktivt samarbejde mellem de deltagende aktører. Evalueringen peger på, at kombinationen af en dedikeret projektledelse og stærke faglige kompetencer har været afgørende for projektets fremdrift og resultater.

Også indsatsen omkring information og vidensspredning vurderes positivt. Projektet har haft fokus på både intern videndeling i projektkredsen og ekstern formidling til vandforsyninger, kommuner og øvrige aktører. Workshops, analyser, håndbog og hvidbog har bidraget til at udbrede projektets erfaringer og resultater til en bredere kreds.

Der vurderes at være et godt potentiale for forankring af projektets resultater, særligt i form af anvendelse af de udviklede analyser og værktøjer i praksis. Samtidig understreger evalueringen, at videreførelse af samarbejdsrelationer og fælles udviklingsaktiviteter kræver aktiv prioritering, organisatorisk forankring og finansiering efter projektperiodens ophør.

Evalueringsens centrale konklusioner og anbefalinger kan sammenfattes i følgende hovedpunkter:

- Projektet har leveret relevante og fagligt solide resultater
- Projektet har styrket samarbejdet mellem kommuner, region og vandforsyninger
- Håndbog, analyser og rapporter udgør et stærkt fagligt vidensgrundlag
- Der er behov for øget fokus på implementering og konkrete handlinger
- Langsigtede effekter afhænger af fortsat forankring og prioritering
- Der er behov for fortsat fokus på tværgående samarbejde og finansiering
- Koblingen til de lokale grønne treparter bør videreføres på længere sigt
- Projektets resultater bør integreres i eksisterende planlægnings- og styringsprocesser

Indledning

Denne rapport sammenfatter resultaterne fra en evalueringsproces, der er gennemført i april og maj 2026. Formålet med evalueringen er at samle op på resultater og effekter fra projektet *"Fremtidssikret grundvandsbeskyttelse i Nordsjælland"*. Yderligere er opstillet anbefalinger til lignende projekter og til mulig videreførelse af projektet – eller delelementer af projektet.

Projektet bygger videre på et tidligere projekt *"Drikkevand på tværs"* som var et samarbejdsprojekt mellem Region Hovedstaden, Gribskov Kommune og vandforsyningerne i kommunen. Projektet gav en række resultater om grundvandsressourcen og vandforsyningernes udfordringer og ønsker til fremtiden og lagde grunden til det nye projekt hvor det geografiske område blev udvidet i Nordsjælland.

PROJEKTTITEL	FREMIDSSIKRET GRUNDVANDSBESKYTTELSE I NORDSJÆLLAND
PROJEKTPERIODE	Start: 2. april 2024. Slut: ultimo maj 2026
BUDGET	2,5 mio. kr. Regionale Udviklingsmidler bevilget fra Region Hovedstaden
PARTNERE	Lead partner: Hillerød Kommune. Øvrige partnere: Halsnæs Kommune, Helsingør Kommune og Gribskov Kommune

Evalueringsprocessen

Evalueringen bygger på viden der er indsamlet ved hjælp af forskellige metoder i april-maj 2026. Evaluator har haft adgang til en række skriftlige kilder fra projektet. Både skriftlige produkter i projektet som analyser, håndbog mv. Dertil også materiale som pressemeddelelser, referater fra møder mv. Yderligere er der gennemført en række kvalitative interviews med centrale aktører i projektet. Det gælder projektledelsen, kontaktpersoner fra Region Hovedstaden, kontaktpersoner fra de fire deltagende kommuner og repræsentanter fra lokale vandværker i projektets geografi. Endelig har evaluator deltaget på projektets 3. workshop, der blev afholdt på Hillerød Rådhus i april 2026.

Et udkast til evalueringsrapporten er i slutfasen blevet drøftet med projektgruppe før den endelige rapport er færdiggjort.

Konklusioner og anbefalinger i rapporten bygger på evaluators vurdering af den samlede viden der er indsamlet i processen kombineret med viden fra en lang række andre evalueringsopgaver.

De centrale evalueringsspørgsmål

Evalueringen tager udgangspunkt i, at projektet er igangsat for at adressere en stigende udfordring med at sikre tilstrækkelige og bæredygtige grundvandsressourcer i Region Hovedstaden, hvor både befolkningstilvækst, erhvervsudvikling og forurening lægger pres på de eksisterende ressourcer.

Samtidig er projektet båret af en ambition om at undersøge nye, hidtil uudnyttede grundvandsressourcer og styrke samarbejdet på tværs af kommuner, region og vandforsyninger. Projektet kombinerer således både et teknisk-fagligt spor (analyse af grundvandsressourcer) og et organisatorisk spor (udvikling af samarbejdsformer og governance).

På den baggrund fokuserer evalueringen på en række centrale spørgsmål, der tilsammen belyser projektets målopfyldelse og værdiskabelse. Evalueringen har både et bagudrettet sigte – i forhold til at vurdere de opnåede resultater – og et fremadrettet sigte i forhold til at identificere læringspunkter og perspektiver for videreførelse. Der lægges derfor vægt på ikke alene at dokumentere, hvad projektet har leveret, men også hvordan resultaterne anvendes og forventes at skabe værdi på længere sigt.

Som en sammenfatning danner følgende evalueringsspørgsmål rammen for analysen:

- I hvilken grad er projektets planlagte leverancer realiseret?
- I hvilken grad har projektet bidraget til ny viden om grundvandsressourcer og til et styrket beslutningsgrundlag for kommuner, region og vandforsyninger?
- I hvilken grad har projektet styrket samarbejdet og koordineringen mellem de involverede aktører på tværs af geografiske og organisatoriske skel?
- Hvilke konkrete resultater og umiddelbare effekter har projektet skabt for deltagerne, herunder i form af nye relationer, indsigter eller arbejdsformer?
- Hvilke langsigtede effekter kan forventes, særligt i forhold til bæredygtig vandindvinding og fremtidig drikkevandsforsyning?
- I hvilken grad er der skabt grundlag for forankring og videreførelse af projektets resultater og samarbejder efter projektperiodens ophør?
- Hvilke læringspunkter og anbefalinger kan udledes med henblik på fremtidige indsatser på området?

Projektets formål og rationale

Projektet tager afsæt i en stigende udfordring med at sikre tilstrækkelige og rene grundvandsressourcer til fremtidens drikkevandsforsyning. I Region Hovedstaden er grundvandet flere steder under pres som følge af forurening, befolkningstilvækst og øget vandforbrug fra både borgere og erhverv. Samtidig har tidligere analyser peget på, at der i Nordsjælland findes uudnyttede

grundvandsressourcer, som potentielt kan bidrage til at aflaste de eksisterende kilder. Projektets rationale er således at skabe et bedre vidensgrundlag for, hvordan disse ressourcer kan undersøges, udnyttes og beskyttes på en bæredygtig måde.

Formålet med projektet har været todelt. *For det første* at generere ny viden om potentialet i de identificerede grundvandsressourcer, herunder deres kapacitet, kvalitet og miljømæssige konsekvenser ved indvinding. *For det andet* at styrke samarbejdet mellem kommuner, region og vandforsyninger med henblik på at udvikle mere koordinerede og effektive tilgange til grundvandsbeskyttelse. Projektet har dermed også haft til formål at bidrage til udviklingen af nye samarbejdsformer og anbefalinger, som kan understøtte en mere helhedsorienteret forvaltning af grundvandsressourcen – både lokalt og som inspiration for andre dele af landet.

Vurdering af formål og rationale

Projektets formål og rationale vurderes af evaluator som særdeles relevante i lyset af aktuelle samfundsudfordringer. Sikring af tilstrækkelige og rene drikkevandsressourcer er en stigende udfordring i Danmark, hvor både klimaforandringer, forurening og øget vandforbrug fra befolkning og erhverv lægger pres på grundvandet. Projektets fokus på at identificere nye grundvandsressourcer og samtidig sikre en bæredygtig udnyttelse adresserer således en central samfundsopgave.

Samtidig er projektets vægt på tværgående samarbejde mellem kommuner, region og vandforsyninger i tråd med en generel bevægelse mod mere koordineret og helhedsorienteret forvaltning af naturressourcer. Koblingen til nationale dagsordener, herunder implementeringen af *"Aftale om et Grønt Danmark"*, understøtter yderligere projektets relevans. Samlet set fremstår projektet som et velbegrundet og tidssvarende initiativ, der adresserer både aktuelle og fremadrettede udfordringer inden for vandforsyning og miljøbeskyttelse. De kritiske pointer, der er fremkommet i evalueringsprocessen omkring projektets rationale og formål fokuserer på at der allerede eksisterer en del kortlægninger af grundvand i Nordsjælland og at der er mere behov for handlingsplaner end analyser, hvis grundvandet skal sikres for eftertiden.

Projektets aktiviteter

Projektets aktiviteter har været struktureret omkring de fire centrale leverancer, som tilsammen udgør projektets faglige og organisatoriske kerne.

Leverance 1: Redegørelse for potentialet i den identificerede restressource

Der er gennemført analyser af de identificerede grundvandsressourcer med henblik på at vurdere mulighederne for fremtidig indvinding. Dette omfatter blandt andet scenariebaserede vurderinger af indvindingsniveauer og deres potentielle påvirkning af natur og miljø, analyser af den kemiske tilstand samt en faglig vurdering af, i hvilken grad resultaterne kan overføres til andre geografiske områder med tilsvarende udfordringer.

Leverance 2: Redegørelse for nuværende tværgående samarbejder

Der er gennemført en kortlægning af eksisterende samarbejder mellem kommuner, region og

vandforsyninger i relation til udnyttelse, overvågning og beskyttelse af grundvandsressourcen. Kortlægningen omfatter både formelle og uformelle samarbejdsfora, organisering af opgaver samt eksisterende platforme for videndeling og dataadgang.

Leverance 3: Udpegning af muligheder for integration i den grønne trepart

Projektet har arbejdet med at identificere, hvordan grundvandsbeskyttelse i højere grad kan integreres i den fremtidige arealforvaltning, herunder i relation til implementeringen af 'Aftale om et Grønt Danmark'. Dette har resulteret i analyser og anbefalinger vedrørende mulige samarbejdsmodeller, organisering og koordinering mellem relevante aktører.

Leverance 4: Formidling af projektets resultater

Der er gennemført en række formidlings- og inddragelsesaktiviteter med henblik på at dele projektets resultater og kvalificere arbejdet undervejs. Dette inkluderer afholdelse af workshops med vandforsyninger og øvrige interessenter, udarbejdelse af formidlingsmateriale samt videndeling rettet mod både projektets deltagere og eksterne aktører.

Konkrete produkter i projektet

Herunder vurderes kort tre forskellige produkter, der er produceret i projektet og derved har en rolle som "kanal" for den viden og indsigt der ifølge projektets rationale gerne skulle komme andre danske aktører til gavn.

Produkt	Vurdering
	Rapporten fra COWI "<i>Indvinding og påvirkning</i>" vurderes som en fagligt solid leverance i projektet, idet den bidrager med konkrete hydrologiske analyser af mulighederne for fremtidig vandindvinding i Nordsjælland og de potentielle påvirkninger på grundvand og natur. Rapporten bygger på modelberegninger, scenarieanalyser og vurderinger af både vandbalance, grundvandssænkning og naturpåvirkning. En styrke ved rapporten er koblingen mellem tekniske analyser og konkrete vurderinger af miljømæssige konsekvenser, herunder påvirkning af §3-natur og Natura 2000-områder. Samtidig bidrager rapporten med et praksisnært beslutningsgrundlag ved at belyse både muligheder og begrænsninger ved forskellige indvindingsscenarier. Rapporten er relativt teknisk og kræver en vis faglig forudsætning hos læseren, hvilket kan begrænse dens tilgængelighed for ikke-faglige målgrupper. Samlet set vurderes rapporten som et væsentligt fagligt bidrag, der understøtter projektets formål om at skabe ny viden om bæredygtig grundvandsindvinding.
	Håndbogen "<i>Fremtidssikret grundvandsbeskyttelse – Etablering af nye indvindinger</i>" fremstår som en meget anvendelig og praksisnær leverance, der på overskuelig vis operationaliserer komplekse faglige og myndighedsmæssige processer. En central styrke er håndbogens klare struktur, hvor processen for etablering af nye borer opdeles i konkrete trin – fra opstart og boringsplacering til myndighedstilladelser og udførelse. Denne opdeling, suppleret af et visuelt flowchart (side 19-20), bidrager til at skabe et intuitivt overblik over de parallelle spor mellem faglige undersøgelser og myndighedsprocesser, hvilket vurderes som værdifuldt for målgruppen.

Håndbogen udmærker sig desuden ved at koble teknisk viden med praktisk anvendelighed. Eksempelvis illustrerer de tre cases (side 13-17) forskellige indvindings-scenarier og deres potentielle påvirkninger på grundvand og natur, hvilket gør det lettere for brugeren at forstå konsekvenserne af konkrete valg. Samtidig bidrager gennemgangen af centrale hensyn – såsom naturvurderinger, kumulative effekter og lovgivningskrav – til en helhedsorienteret forståelse af problemstillingen.

Endelig er håndbogen formidlet i et tilgængeligt sprog, trods det tekniske indhold, og den fungerer godt som dialogværktøj mellem vandforsyninger, rådgivere og myndigheder. Selvom den bevidst afgrænser sig fra strategiske og økonomiske overvejelser, hvilket kan begrænse dens anvendelse i de tidligste beslutningsfaser, fremstår den samlet set som et stærkt og praksisrelevant redskab, der understøtter implementering og videndeling i arbejdet med fremtidssikret grundvandsindvinding.

DTU-rapporten *“Tværgående samarbejder i vandforsyningen i Nordsjælland”* udgør en central og fagligt solid leverance i projektet, idet den direkte adresserer kortlægningen af eksisterende samarbejder mellem vandforsyninger, kommuner og øvrige aktører. Rapporten er metodisk funderet i en kombination af spørgeskemadata, interviews og workshops, hvilket giver et nuanceret og empirisk stærkt grundlag for analysen. Den giver et detaljeret indblik i både styrker og udfordringer i det nuværende samarbejde, herunder forskelle i ressourcer og kapacitet mellem små og store vandforsyninger.

Rapporten fremstår relativt teknisk og omfattende, hvilket kan begrænse dens tilgængelighed for beslutningstagere uden faglig baggrund. Derudover er resultaterne i høj grad deskriptive, og der kunne i nogle tilfælde være en tydeligere prioritering eller operationalisering af anbefalinger. Samlet set vurderes rapporten som en væsentlig og troværdig vidensbase, der understøtter projektets formål.

Hvidbogen *“Fremtidssikret Grundvandsbeskyttelse i Grøn Trepert”* vurderes som en relevant og vigtig leverance i forhold til projektets formål. Den samler bidrag fra centrale aktører i vandsektoren og kobler projektets resultater til den aktuelle politiske dagsorden om den grønne trepart. Hvidbogen bidrager dermed til at synliggøre både udfordringer og mulige løsninger for fremtidens grundvandsbeskyttelse.

Kvalitativt fremstår den fagligt solid, men samtidig præget af, at den består af selvstændige bidrag med varierende dybde og konkretiseringsgrad. Det betyder, at anbefalingerne flere steder er relativt overordnede. Samlet set vurderes hvidbogen som en god og relevant publikation, der understøtter projektets formål og bidrager med væsentlige perspektiver til det videre arbejde.

Animationsfilmen, der på henviser til hvidbogen og giver en kort introduktion til projektets fokusområde. Filmen vurderes som et godt produkt, der kan supplere rapporter og analyser i projektet og som har potentiale til at skabe opmærksomhed hos en bredere kreds af aktører end de faglige rapporter og analyser.

Tilbagemeldinger fra interviews med de centrale aktører fra de involverede kommuner og Region Hovedstaden er, at aktiviteter og konkrete produkter har været relevante for projektets målsætninger og er udført i en kvalitet, der gør produkterne relevante. Tilbagemeldingerne fra repræsentanterne fra de lokale vandværker er ikke helt så positive ift. alle produkterne. Der er en

vis skepsis overfor anvendeligheden af både rapporten *“Indvinding og påvirkning”* og *“Tværgående samarbejder i vandforsyningen i Nordsjælland”*. På projektets workshop, der blev afholdt den 16. april 2026 på Hillerød Rådhus fremkom desuden det synspunkt, at rapporten *“Tværgående samarbejder i vandforsyningen i Nordsjælland”* hviler på et lidt spinkelt datagrundlag og at de opstillede konklusioner i rapporten skal tages med det forbehold.

Vurdering af projektets aktiviteter

I tabellen herunder er sammenfattet evaluators vurdering af, i hvilket omfang det er lykkedes for projektet at udføre de fire leverancer fra projektbeskrivelsen. Som det fremgår så er vurderingen at projektet i overvejende grad er lykkedes med de fire leverancer. Eneste udfordring har været ift. leverance 3, hvor de lokale treparter ikke har været villige til indgå i dialog om inddragelse af grundvandssikring på nuværende tidspunkt.

Tabel: Leverancer i projekt *“Fremtidssikret grundvandsbeskyttelse i Nordsjælland”*

	Vurdering	Bemærkning
Leverance 1: Redegørelse for potentialet i den identificerede restressource	☑☑☑	Denne målsætning er fuldt opfyldt. Der foreligger grundige analyser, der er tilvejebragt i projektet.
Leverance 2: Redegørelse for nuværende tværgående samarbejder	☑☑☑	Denne målsætning er fuldt opfyldt. Rapporten fra DTU Sustain <i>“Tværgående samarbejder i vandforsyningen i Nordsjælland”</i> belyser samarbejdet og drøftelser på Workshop 3 den 16. april 2026 viste et konstruktivt samarbejds miljø mellem region, kommuner og de lokale vandværker.
Leverance 3: Udpegning af muligheder for integration i den grønne trepart	☑☑	Denne målsætning er næsten opfyldt. Ideen med at præsentere projektets resultater for de 23 lokale treparter er godt tænkt. Desværre har det været svært at udføre i praksis pga. folketingsvalg og et i forvejen stort arbejds pres på indholdet i treparterne, hvor grundvand ikke er højest prioriteret. Konkret er projektet blevet præsenteret for én lokal trepart.
Leverance 4: Formidling af projektets resultater	☑☑☑	Denne målsætning er fuldt opfyldt. Der foreligger en flot informationspakke bestående af analyser, håndbog og hvidbog som interesserede aktører har adgang til. Bl.a. via Danske Vandværkers hjemmeside.

☑ = delvist opfyldt, ☑☑ = næsten opfyldt, ☑☑☑ = fuldstændigt opfyldt

Resultater og effekter

Dette afsnit sætter fokus på, hvilke resultater projektet har skabt og hvilke effekter, der kan forventes på længere sigt. De beskrevne resultater og effekter er fremkommet ved interviews med projektets centrale aktører og ved en gennemgang af skriftligt materiale om projektet.

Projektets centrale resultater

Som en samlet oversigt på tværs af de metoder der er anvendt i evalueringsprocessen, kan evaluator pege på fem konkrete resultater af projektet.

1. Ny viden om grundvandsressourcer

- Analyser af potentialet i uudnyttede grundvandsressourcer, herunder højereliggende sandmagasiner
- Vurderinger af indvindingsscenarier og påvirkning af natur og miljø
- Øget indsigt i muligheder for at aflaste det primære kalkmagasin

2. Kortlægning af samarbejder og organisering

- Systematisk overblik over eksisterende samarbejdsformer mellem kommuner, region og vandforsyninger
- Identifikation af styrker og barrierer i det nuværende samarbejde

3. Udvikling af anbefalinger og samarbejdsmodeller

- Forslag til styrket koordinering og organisering af grundvandsbeskyttelse
- Kobling til nationale dagsordener, herunder til de lokale grønne treparter

4. Konkrete formidlingsprodukter

- Hvidbog med perspektiver og input fra centrale aktører
- DTU-rapport med analyse af samarbejdsformer
- Håndbog med praktisk vejledning til etablering af nye indvindinger
- Workshops og dialogaktiviteter med vandforsyninger

5. Styrket samarbejde i projektkredsen

- Tættere relationer mellem de deltagende kommuner og Region Hovedstaden
- Øget fælles forståelse af udfordringer og løsninger

Effekter på længere sigt

På længere sigt er det forventningen, at projektet kan skabe effekter, der endnu ikke er fuldt realiserede. I forhold til samfundsmæssige effekter på længere sigt er det dog nødvendigt at tage det forbehold, at grundvandsdagsordenen bliver påvirket af en lang række forhold og jo længere tid der går fra projektet er gennemført, jo flere andre forhold har påvirket fremtidige beslutninger på grundvandsområdet. Derfor skal den følgende liste ses som mulige effekter som projektets resultater har en sandsynlighed for at kunne påvirke kombineret med en lang række øvrige forhold i- og uden for projektområdet.

Projektet forventes at kunne bidrage til en række mere langsigtede effekter:

1. Styrket beslutningsgrundlag

- Bedre fagligt og strategisk grundlag for planlægning af vandindvinding

- Øget mulighed for at træffe mere bæredygtige og langsigtede beslutninger

2. Mere bæredygtig udnyttelse af grundvandsressourcen

- Potentiel reduktion af pres på sårbare grundvandsmagasiner
- Bedre balance mellem indvinding og hensyn til natur og miljø

3. Styrket tværgående samarbejde

- Øget koordinering mellem kommuner, region og vandforsyninger
- Bedre forudsætninger for fælles løsninger på tværs af kommunegrænser

4. Øget kapacitet og kompetencer hos aktører

- Bedre forståelse af komplekse processer omkring indvinding og beskyttelse
- Styrket fagligt grundlag hos både myndigheder og vandforsyninger

5. Bidrag til nationale dagsordener

- Understøttelse af arbejdet med den grønne trepart
- Inspiration til lignende indsatser i andre regioner

6. Grundlag for implementering og nye projekter

- Håndbog og analyser kan anvendes direkte i konkrete projekter
- Potentiale for opskalering og videreudvikling af samarbejdsmodeller

Både i forhold til resultater og effekter i projektet er der observeret en forskel i tilbagemeldingerne fra projektgruppen og fra repræsentanterne fra de lokale vandværker. Generelt er aktørerne fra kommunerne og Region Hovedstaden lidt mere positive overfor projektets resultatskabelse end tilbagemeldingerne fra de lokale vandværker giver udtryk for. Flere repræsentanter fra lokale vandværker har det synspunkt, at der allerede findes et ret godt analytisk grundlag og et overblik over grundvandsressourcerne i Nordsjælland. Det, der til gengæld mangler er bedre koordinering og konkrete handlinger, som prøveboringer, reguleringer i naturområder mv.

Vurdering af resultater og effekter

Samlet set vurderer evaluator, at projektets resultater er både relevante og dækkende i forhold til projektets formål og de samfundsmæssige udfordringer, det adresserer. Projektet har leveret en solid kombination af ny faglig viden, analyser af samarbejdsformer samt konkrete og anvendelige produkter i form af rapporter og en praksisnær håndbog.

Der vurderes at være en styrke i koblingen mellem teknisk viden og organisatoriske perspektiver, som giver et bredt og anvendeligt grundlag for videre arbejde. De identificerede effekter på længere sigt fremstår realistiske og i tråd med projektets ambitioner, især i forhold til styrket beslutningsgrundlag og øget tværgående samarbejde. Samtidig må det konstateres, at flere af de langsigtede effekter i sagens natur afhænger af efterfølgende implementering og forankring hos

aktørerne. Overordnet set vurderes projektet dog at have leveret resultater og perspektiver, der er på niveau med – og i flere tilfælde over – hvad der kan forventes af et udviklingsprojekt af denne karakter.

Det vil være en stor styrke, hvis det i de kommende år bliver muligt at bygge videre på viden fra projektet og konkretisere de indsatsområder, som projektet har peget på. Særligt for de lokale vandværker er det vigtigt at der følges op med konkret handling der bygger på viden fra projektet.

Styring og koordinering

Den grundlæggende organisering af projektet består af en bevilgende aktør, Region Hovedstaden, en projektleder ansat i Hillerød Kommune, en arbejdsgruppe med deltagelse af repræsentanter fra alle fire kommuner og en styregruppe.

At styre et udviklingsprojekt er en balancegang mellem at skabe en struktur og et arbejdsklima der gør det muligt at følge projektplanen og samtidig være åben overfor justeringer, der ofte viser sig undervejs på grund af uforudsete forhold. I dette projekt har udskrivelsen af folketingsvalg og nedsættelsen af de lokale treparter været eksterne forhold, der har haft betydning for projektets gennemførelse. Andre forhold der ofte har betydning for administrationen af udviklingsprojekter er udskiftning af centrale medarbejdere undervejs i projektperioden. I dette projekt har der i hele projektperioden været en fast ”kerne” af personer fra region og kommuner der har drevet projektet frem i fællesskab.

Der er i projektkredsen bred anerkendelse af projektstyringen undervejs og det fremhæves af flere, at en dedikeret projektledelse har været en forudsætning for at komme i mål med projektet og opnå de beskrevne resultater. En anden pointe fra projektkredsen er at samarbejde mellem projektledelsen og personer med stærke faglige kompetencer på grundvandsområdet har været en væsentlig årsag til projektets resultater.

Vurdering af styring og koordinering i projektet

Det er evaluators vurdering, at projektet har været styret på professionel vis og der har været inddraget relevante aktører i projektets organisering. Det er indtrykket, at projektet i starten lige skulle falde på plads i Hillerød Kommune og at projektlederen brugte mange kræfter på at etablere struktur i projektet i startfasen.

Information og videnspredning

Dette afsnit opdeles i to underskrifter. Først fokuseres på kommunikation og videndeling internt i projektkredsen mellem de fire kommuner og Region Hovedstaden. Derefter sættes fokus på projektets rolle med at formidle og dele viden til en bredere kreds af aktører.

Intern kommunikation i projektkredsen

Den interne kommunikation mellem de fire deltagende kommuner og Region Hovedstaden vurderes som velfungerende og har været kendetegnet ved en løbende dialog og fælles mødefora. Samarbejdet om analyser, leverancer og faglige drøftelser har bidraget til at skabe en fælles forståelse af både udfordringer og løsningsmuligheder i projektet. Den tværgående organisering har samtidig styrket relationerne mellem aktørerne og understøttet en mere koordineret tilgang til grundvandsbeskyttelse på tværs af administrative og faglige skel.

Videndeling til øvrige aktører

Projektet har haft et tydeligt fokus på at formidle resultater og erfaringer til en bredere kreds af aktører uden for projektkredsen. Gennem blandt andet workshops, hvidbog og håndbog er der skabt et solidt grundlag for videndeling med vandforsyninger, andre kommuner og relevante organisationer. Samtidig kobler projektet sig til den aktuelle dagsorden om den grønne trepart, hvilket øger relevansen i forhold til lokale treparter og nationale samarbejdsfora. Samlet set vurderes formidlingsindsatsen at have bidraget til at udbrede viden og erfaringer og understøtte det videre arbejde med fremtidssikret grundvandsbeskyttelse.

Forankring og videreførelse

Projektet har skabt en række solide faglige resultater og har styrket samarbejdet mellem de involverede aktører, hvilket giver et godt udgangspunkt for forankring og videreførelse. Samtidig er det en generel erfaring, at udviklingsprojekter kun i begrænset omfang forankres *automatisk* efter projektperiodens ophør, og at en videreførelse derfor kræver en aktiv indsats på flere niveauer .

En realistisk videreførelse af projektet vil i høj grad være knyttet til de konkrete produkter og samarbejdsrelationer, der allerede er etableret. Håndbogen og de gennemførte analyser vurderes at have et direkte anvendelsespotentiale i kommunernes og vandforsyningernes daglige arbejde, hvor de kan indgå som fagligt grundlag i konkrete sager om vandindvinding og grundvandsbeskyttelse. På den måde kan en del af projektets resultater forankres som en integreret del af eksisterende opgaveløsning uden behov for særskilt projektfinansiering.

Når det gælder videreførelse af de mere samarbejdsorienterede elementer, vil det være afgørende, at der etableres og fastholdes relevante samarbejdsstrukturer. Dette kan eksempelvis ske gennem videreførelse af eksisterende netværk eller etablering af faste mødefora mellem kommuner, region og vandforsyninger, hvor der kan ske løbende erfaringsudveksling og koordinering. Her kan projektets eksisterende relationer fungere som et vigtigt fundament, men kræver en tydelig organisatorisk forankring.

En central forudsætning for en mere varig forankring er samtidig, at der findes finansiering til at understøtte fælles aktiviteter. Det kan eksempelvis være i form af mindre fællesfinansierede initiativer mellem kommuner og vandforsyninger, eller ved at videreføre dele af indsatsen gennem nye projekter med ekstern finansiering. Uden en vis grad af økonomisk prioritering er der risiko for, at samarbejdsaktiviteter og fælles udviklingsindsatser gradvist ophører.

Endelig er opbakning fra den øverste ledelse i de deltagende kommuner, vandforsyninger og øvrige aktører afgørende for en bæredygtig videreførelse. Forankring kræver, at projektets resultater opleves som strategisk relevante, og at de indarbejdes i eksisterende planer og prioriteringer, herunder i arbejdet med vandforsyning, arealplanlægning og den grønne trepart.

Samlet set vurderes der at være et godt potentiale for forankring af projektets resultater, særligt i form af anvendelse af de udviklede værktøjer og den opbyggede viden. En mere langsigtet videreførelse af samarbejdet forudsætter dog, at der aktivt arbejdes med finansiering, organisering og ledelsesmæssig opbakning.

Konklusioner

Evalueringen viser, at projektet *“Fremtidssikret grundvandsbeskyttelse i Nordsjælland”* samlet set har leveret en række gode og relevante resultater, der adresserer en væsentlig samfundsudfordring. Projektet har opfyldt faglige målsætninger og bidraget med ny viden og konkrete værktøjer, som kan anvendes i praksis.

En væsentlig styrke ved projektet er koblingen mellem tekniske analyser og udvikling af samarbejdsformer. Denne kombination har skabt et bredt og anvendeligt fundament for både beslutningstagning og fremtidig koordinering mellem aktører.

Samtidig viser evalueringen, at projektets langsigtede effekter afhænger af efterfølgende forankring og prioritering hos de involverede aktører. Uden en aktiv indsats for videreførelse er der risiko for, at særligt de samarbejdsbaserede resultater mister momentum. Denne pointe har været særlig fremtrædende hos repræsentanterne fra de lokale vandværker.

Projektets formål og rationale

Projektets formål vurderes som relevant i forhold til aktuelle udfordringer med at sikre bæredygtige grundvandsressourcer. Projektet er velbegrundet og i tråd med både lokale behov og nationale dagsordener.

Projektets aktiviteter

Projektet har i overvejende grad gennemført de planlagte aktiviteter og leverancer. Særligt de faglige analyser og formidlingsindsatser er gennemført i høj kvalitet, mens arbejdet med inddragelse af de lokale treparter kun delvist er realiseret grundet forhold der ligger uden for projektets indflydelse (folketingsvalg, prioriteringer i lokale treparter mv.).

Resultater og effekter

Projektet har skabt en videnbase, konkrete produkter og styrket samarbejde mellem aktørerne. De forventede langsigtede effekter er relevante og realistiske, men afhænger til en vis grad af videre implementering og anvendelse i praksis. Der er i projektkredsen en opfattelse af, at de langsigtede effekter kun sker, hvis der ”bygges” konkrete handlinger på de indsigter der er frembragt i projektet.

Styring og koordinering

Projektet vurderes at være gennemført med en velfungerende organisering og en stabil projektledelse. Der har været en god balance mellem struktur og fleksibilitet i håndteringen af eksterne forhold.

Information og videnspredning

Projektet har haft en stærk indsats både i forhold til intern kommunikation og ekstern videndeling. Særligt de udviklede produkter og workshops har bidraget til at udbrede viden til en bredere kreds af aktører.

Forankring og videreførelse

Der er et potentiale for forankring af projektets resultater, især i form af anvendelsen af de udviklede analyser og værktøjer i praksis. En mere langsigtet videreførelse af samarbejdet kræver dog aktiv prioritering af finansiering, organisering og ledelsesmæssig opbakning.

Anbefalinger

På baggrund af evalueringen peges der herunder på fem anbefalinger, som kan understøtte det fremtidige arbejde med grundvandsbeskyttelse – både i forlængelse af dette projekt og i lignende indsatser.

1. Priorité forankring af konkrete værktøjer i den daglige praksis

Det anbefales, at kommuner og vandforsyninger aktivt arbejder med at integrere projektets analyser og håndbog i deres daglige sagsbehandling og planlægning. Herved sikres det, at projektets faglige resultater omsættes til konkret handling og ikke forbliver på et vidensniveau.

2. Etabler og fasthold faste samarbejdsfora

Der bør arbejdes målrettet med at videreføre og formalisere samarbejdet mellem kommuner, region og vandforsyninger, fx gennem faste netværk eller mødefora. Et kontinuerligt samarbejde er afgørende for at håndtere de tværgående udfordringer på grundvandsområdet.

3. Skab en tydelig kobling til eksisterende styrings- og planprocesser

For at sikre varig effekt anbefales det, at projektets resultater kobles tættere til eksisterende planlægningsprocesser, herunder kommuneplanlægning, vandforsyningsplaner og arbejdet i de lokale grønne treparter. Dette kan styrke både relevans og implementering.

4. Afklar og prioriter finansiering af fælles indsatser

Det anbefales, at der arbejdes aktivt med at identificere finansieringsmodeller for fælles aktiviteter, fx gennem kommunale bidrag, samarbejde med vandforsyninger eller ansøgning om nye projektmidler. Uden finansiering vil det være vanskeligt at fastholde momentum i samarbejdet.

5. Arbejd langsigtet og vedholdende med inddragelse af de lokale treparter

Erfaringerne fra projektet viser, at det har været vanskeligt at skabe dialog med de lokale treparter inden for projektperioden, blandt andet på grund af udskrivelsen af folketingsvalg og generelle

prioriteringer i de 23 lokale treparter. Det anbefales derfor at arbejde langsigtet og strategisk med denne kobling. Konkret kan det indebære, at kommuner og region på et senere tidspunkt – når treparterne er mere konsoliderede – genoptager dialogen og undersøger mulighederne for at integrere grundvandsbeskyttelse som et prioriteret indsatsområde. En vedholdende og timet indsats kan øge sandsynligheden for, at grundvand i højere grad indgår i de fremtidige drøftelser og beslutninger.

Metode og fremgangsmåde

Evalueringen bygger på viden, der er indsamlet ved hjælp af forskellige metoder i april-maj 2026.

- Dokumentanalyse af skriftligt materiale om projektet
- Kvalitative interviews med centrale aktører i projektet fra Region Hovedstaden og de deltagende kommuner
- Deltagelse på workshop på Hillerød Rådhus den 16. april 2026

Interviewpersoner

Person	Arbejdssted
Rasmus Blædel Larsen (Projektleder)	Hillerød Kommune
Gunver Heidemann Olsgaard	Region Hovedstaden
Mette Skougaard	Hillerød Kommune
Mads Honoré Hansen	Gribskov Kommune
Louise Just Johansen	Halsnæs Kommune
Allan Pratt	Helsingør Kommune
Hans-Jørgen Albrechtsen	DTU Sustain
Nanna Høegh Wenzell	Lejre Kommune

Interview med repræsentanter fra lokale vandværker

- Asserbo Vandværk
- Smidstrup Vandværk
- Gilleleje Vandværk
- Helsingør Vandværk
- Tisvilde Vandværk
- Esrum Vandværk
- Vejby Vandforsyning
- Baunehøj Vandværk
- Hornbæk vandværk

Spørgeguide til de kvalitative interviews

TEMA	HOVEDSPØRGSMÅL
Deltagelse, formål og rationale	• Hvorfor er I med i projektet? • Hvad håber I at få ud af jeres projektdeltagelse? - Ny viden - Vækst og beskæftigelse - Langsigtet forretningsudvikling - Nye samarbejdspartnere
Styring og koordinering	• Hvad er jeres vurdering af den måde projektet styres på? • Føler I jer godt orienteret om udviklingen i de aktiviteter i projektet, som I er involveret i?
Aktiviteter	• Prøv at beskriv de aktiviteter I har deltaget i i projektet • Har de aktiviteter givet mening for jer? • Hvordan har kvaliteten af aktiviteterne været? • Har I forslag til ændringer i den måde aktiviteterne gennemføres på?
Resultater og effekter	<i>Indledning: Forklar hvad der menes med et resultat. Det kan også være et delresultat, som eksempelvis et godt møde eller en ny tæt samarbejdsrelation.</i>

	• Hvad er de vigtigste resultater af projektet? (håndbog, hvidbog, netværk mv.) • Er der forventning om yderligere effekter af projektet på længere sigt? Hvis ja, hvilke? • Kan I pege på væsentlige afledte effekter af projektet? (effekter I ikke havde tænkt på fra starten af) • Hvilke barrierer og udfordringer kan der identificeres i forhold af opnå gode resultater i projektet.
Information og videnspredning	• Har du eksempler på at projektet har været omtalt i medierne? • Har du/I selv fået medieomtale som følge af deltagelsen i projektet? • Har du/I anbefalinger til den fremtidige indsats omkring videnspredning og kommunikation?
Forankring og videreførelse	• Hvordan sikres forankringen af indsatsen? • Hvor skal indsatsen forankres? • Hvilke aktører er de mest centrale for at sikre en solid forankring? • Hvilke udfordringer er der ifm. forankringen af projektet? • Hvordan sikres den fremtidige finansiering til de aktiviteter der ønskes forankret?
Udfordringer og muligheder	• Hvad er de primære udfordringer for at få projektet til at lykkes – også efter projektperiodens ophør? • Nævne de væsentligste muligheder og perspektiver som projektet har ført med sig?